

KRUIN

Wil het leefmilieu in Groot-Kruibeke en in het Waasland vrijwaren en verbeteren

Wat in 1992 begon met protest van burgers tegen een vervuilde beek en met heimwee naar de stekelbaarzen en ijsvogels van hun jeugd, is een kwarteeuw later vooral een positief natuurproject. Kruin werkt en wandelt in natuurgebieden, telt vogels en helpt padden.

Jozefien VAN HUFFEL

Met kruiwagen en schop trekt Kruin op een koude februariochtend naar buiten. Op een bij momenten druk bereden weg tussen veld en poel installeerde de gemeente schermen en emmers om de paddentrek te begeleiden. De natuurvrijwilligers controleren. „Padden wurmen zich immers zelfs door de kleinste opening, zo graag willen ze naar de poel.”

Amfibieën graven zich in om te overwinteren. Bij de eerste tekenen van de lente komen ze echter in beweging en trekken ze naar de dichtstbijzijnde poel of beek om zich voort te planten. Niet zelden moeten ze daarbij een weg over, terwijl ze, als koudbloedige dieren, nog behoorlijk traag zijn aan het begin van de lente. Van half februari tot eind maart helpen vrijwilligers in heel Vlaanderen hen veilig oversteken.

De Kruibeekse natuurvereniging Kruin neemt de Bramensdam voor haar rekening, op het eerste gezicht een rustige landbouwweg. „Schijn bedriegt”, zegt Gilbert Smet, schop in de hand. „Dit is de kortste weg van een paar woonwijken in Temse naar de E17. 's Ochtends is het hier net geen file.”

Eerder in de week plaatste de gemeente hier schermen tussen de weg en het asfalt. Dertig centimeter hoog, over een lengte van een paar honderd meter. Aan de kant van het veld zitten op regelmatige afstanden, tegen het scherm, kleine emmers in de grond. „De dieren botsen op de afsluiting, volgen die op zoek naar een opening en vallen in een emmer”, legt Smet uit. „Elke ochtend en avond controleren we de emmers en brengen we de dieren naar de poel. We vinden vooral padden, bruine kikkers, kleine salamanders en soms een zeldzame kamsalamander. Soms zitten er dertig of veertig dieren in een emmer. Nu vriest het nog, dus wellicht is het nog een week wachten op de start van de amfibieëntrek. Soms, als het op een mooie dag plotseling koud

Schermen en emmers in de Bramensdam, klaar voor de paddentrek. © Jozefien Van Huffel

wordt, zie je hoe ze op het punt staan om te vertrekken, maar toch maar weer in de grond kruipen.”

In afwachting van zachter weer maakt Kruin alvast de openingen onder en tussen de schermen dicht met aarde. De vrijwilligers praten intussen niet over padden, maar over vogels. „Hopelijk krijgen we morgen een sneeuwgorst te zien.” Kruin zet zich dan

ook op allerlei vlakken in voor de natuur in vijf gemeenten, Kruibeke, Temse, Zwijndrecht, Beveren en Antwerpen Linkeroever. De vereniging is nu aangesloten bij de regionale poot van Natuurpunt, maar is zelf ouder dan die koepel.

„In 1992 verenigden we ons om te protesteren tegen de vervuiling van de Barbierbeek”, vertelt voorzitter Nand Daniels. „In

onze jeugd zwommen er stekelbaarzen en zaten er ijsvogels, maar met de komst van een aantal fabrieken veranderde dat.” De beek is er intussen opnieuw beter aan toe. Recentelijk onteigende de provincie twintig meter aan weerszijden van de beek, tegen erosie en als overstromingsgebied. „Het is een echte winterterriër, die bij regen meteen zwelt”, weet Smet. In het gebied

„Wordt het op een mooie dag plotseling koud, dan kruipen de amfibieën toch maar weer in de grond”

rond deze en twee andere beken werd onder meer door Kruin een wandeling ingericht die ook toegankelijk is voor mensen in een rolstoel. „De Drie Bekken biedt een prachtig zicht op de bolle akkers die zo typisch zijn voor het Waasland”, vult Smet aan.

Kruin was ook betrokken bij het vormgeven van de polders van Kruibeke, een gecontroleerd overstromingsgebied aan de Schelde. „Het kwam er vooral voor de veiligheid. Veel mensen in de gemeente waren aanvankelijk niet enthousiast over het plan”, zegt Gilbert Smets. Nand Daniels: „Ze vreesden dat het

een modderig gebied zou worden waar je niet kunt wandelen. Wij waren voor, op voorwaarde dat de inrichting ook de planten en dieren ten goede zou komen. Het werd een fantastisch gebied. Je kunt er heerlijk wandelen en fietsen en zelfs buitenlanders komen er vogels spotten. Nu doen we er nog kleine beheerwerken. Op een stuk houden we bijvoorbeeld de begroeiing weg om steltlopers aan te trekken.”

„Hoor, een buizerd”, zegt Gilbert Smet. Op gezette tijdstippen staat Kruin voor vogeltellingen. Van oktober tot maart tellen de vrijwilligers bijvoorbeeld elke maand de watervogels in het overstromingsgebied. „Daar vind je toch dertig verschillende soorten. Vooral ganzen, maar ook zeldzame vogels. Gisteren zag ik nog een roerdomp. En de watersnip is op dit moment van het jaar alweer terug van de trek.”

Kruin telt ook roofvogels, vlindeers en libellen, gaat enkele keren per jaar op wandel in andere streken en organiseert geregeld informatieavonden. „En dan is er nog *Kruibeke vol Leven!*, een project met alle basisscholen van Groot-Kruibeke”, vertelt Gilbert Smet. „Vier keer jaarlijks gaan we aan de slag met de leerlingen van het vijfde jaar. We maken voeder tafels voor de vogels in de winter en verdiepen ons 's zomers in de manier van leven van de zwaluw.” „Wat meer actieve jonge leden kunnen we, net als veel verenigingen, wel gebruiken trouwens”, vult Nand Daniëls aan. „Al krijgen we jonge vogelkijkers en natuurliehebbers wel warm voor de grote tellingen en werkdagen.”

Het werk aan de schermen vordert. Gilbert Smet wijst nog even naar de poel waar ze de amfibieën uitzetten. „De kraamkamer”, lacht hij. „Het is belangrijk dat die wat beschermt is en dat er geen vissen zitten, want die eten alle eitjes meteen op.”

Straks, als de eerste dieren zich aanbieden, plaatst Kruin hier ook een bord om de tel bij te houden. Vorig jaar zetten ze negenhonderd dieren over, in het topjaar 2014 twaalfhonderd. „Het aantal groeit”, weet Nand Buyl. „Dankzij onze actie? Hoogstwaarschijnlijk.”

Meer weten? Bel 03 774 27 94 of surf naar www.kruin.be.

Zes weken lang zetten de vrijwilligers van Kruin twee keer daags padden over. © Jozefien Van Huffel